

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏDƏNİYYƏT VƏ TURİZM
NAZİRLİYİ**

**F. KÖÇƏRLİ ADINA RESPUBLİKA UŞAQ KİTABXANASI
ELMİ-METODİKA ŞÖBƏSİ**

Müstəqilliyimizin 20-ci ildönümü münasibətilə

**Ən böyük nailiyyətimiz
Əbədi müstəqilliyimizdir.
(Metodik vəsait)**

B A K I - 2011

Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirminci ildönümü haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2011-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirminci ildönümü tamam olur. Bu illər ərzində demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlətin qurulması xalqımızın tarixi nailiyyətidir.

Hələ ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq Azərbaycanın böyük oğlu Heydər Əliyevin strategiyasına uyğun respublikamızda həyata keçirilən genişmiqyaslı proqramlar müasir iqtisadi potensialın formalaşdırılmasına, sosial-mədəni həyatın canlandırılmasına və milli-mənəvi dəyərlərin dirçəldilməsinə yönəldilərək gələcək müstəqilliyimizin təmin olunması üçün zəmin hazırlamışdı...

İyirmi illik inkişaf yolumuzun ən parlaq nəticəsi ondan ibarətdir ki, bu gün Azərbaycan, sözün əsl mənasında, artıq tam müstəqil ölkədir. Ölkəmizdə gerçəkləşdirən siyasət daim Azərbaycan xalqının maraqlarına xidmət göstərir.

2010-cu ildə Azərbaycanda Dövlət Bayrağı meydanının açılışı olmuş və dünyanın ən yüksək bayrağı ucaldılmışdır. Bu meydan Azərbaycanın son iyirmi ildə keçdiyi inkişaf yolunun rəmzinə çevrilmişdir.

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi respublikamızın hər bir vətəndaşı üçün ən böyük sərvətdir. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirmiillik yubileyinin ölkəmizin həyatında müstəsna əhəmiyyət daşıyan istimai-siyasi hadisə olduğunu nəzərə alaraq, müstəqillik illərində Azərbaycan Respublikasının keçdiyi zəngin inkişaf yolunda qazandığı parlaq nailiyyətlərin təbliğini təmin etmək məqsədilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirminci ildönümü ölkəmizdə dövlət səviyyəsində təntənəli surətdə qeyd olunsun.
2. “Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirminci ildönümü ilə bağlı Tədbirlər Planı” təsdiq edilsin.
3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulmuş tədbirlərin maliyyələşdirilməsini təmin etsin və bu sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 yanvar 2011-ci il

I. Azərbaycan - müstəqil bir dövlətdir

“Tarix dəfələrlə sübut etmişdir ki, xalqın əvəzsiz milli sərvəti olan müstəqilliyin qorunması, onun əldə edilməsindən qat-qat ağır və mürəkkəb vəzifədir”

Heydər Əliyev

İnsan üçün azadlıqdan, dövlət üçünsə müstəqillikdən əziz, şirin heç nə yoxdur. Ulu və zəngin tarixi keçmişə malik Azərbaycan xalqı azad yaşayış, müstəqil dövlət uğrunda uzun və mücadilələrlə dolu bir yol keçmiş, keşməkeşli bir həyat yaşamışdır. Azərbaycan təbii sərvətlərinə görə nə qədər zəngin olsa da, coğrafi mövqeyinə görə əlverişli ərazidə yerləşsə də, bu nemətlərə tam şəkildə sahib ola bilməmiş, illərlə müstəkəmləkəçilik zülmü altında yaşamağa məcbur olmuşdur.

Təbii sərvətləri talanmış, torpağında yadellilər at oynatmış, ikiyə bölünüb parçalanmış, ona mənliliyini ifadə etməyə imkan verilməmişdir. Amma azadlıq elə bir sehrlili məfhumdur ki, cazibəsinə düşən ona nail olmayınca rahatlına bilməz. **“Bir gün azad yaşamaq yüz il əsarətdə qalmaqdan yaxşıdır”**- deyimi hər bir azərbaycanlının beynində, şüurunda kök saldıqca istiqlalə gedən məsafə də azalmışdır. Həqiqətən də, xalqın milli şüurunda yaranmış inqilabın və ölkəni hərtərəfli çulğamış milli –azadlıq hərəkatının qanunauyğun nəticəsi olaraq 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan bütün müsəlman Şərqiində ilk parlamentli, demokratik respublika formasında dünyəvi dövlət qurmuşdur. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev çıxışlarında tez-tez deyirdi ki, biz nadir bir irsin varisləyirik: **“Hər bir Azərbaycan vətəndaşı bu irsə layiq olmağa çalışaraq böyük bir tarixi keçmiş, mədəniyyəti, yüksək mənəviyyəti olan ölkəmizin həm dünənə, həm bu gününə, həm də gələcəyinə dərin bir məsuliyyət hissi ilə yanaşmalıdır”**.

Beş min illik dövlətçilik tarixinə malik olan Azərbaycan əsrlər boyu mücadilələr aparmış, torpağına göz dikən, azadlığını buxovlayan, ona düşmən kəsilən yadellilərlə ölüm-dirim savaşına qalxmış, saysız qurbanlar vermiş, qanlar axıtmışdır. Ötən əsrin əvvəllərində xalqımızın böyük mübarizələr, savaşlar sayəsində nail olduğu müstəqilliyi də uzun sürməmiş, cəmi 23 ay davam gətirə bilmişdir. Tarix üçün bu, çox qısa bir zaman olsa da, əhəmiyyəti baxımından xalqımızın qan yaddaşına əbədilik həkk olunmuşdur. Çünki XX yüzilliyin başlanğıcında yeni şəraitdən, dünyanın köhnə nizamının pozulmasından məharətlə istifadə edən ziyalılarımız xalqın milli-azadlıq arzularının ifadəçisi oldular.

Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti bütün vətəndaşlarını konstitusion hüquqlarla təmin etmişdi, daxili quruluşundan asılı olmayaraq, bütün ölkələrlə münasibətləri faydalılıq əsasında yaratmağa çalışmışdı.

Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin gərgin və mürəkkəb ictimai-siyasi şəraitdə cəmi 23 ay yaşamasına baxmayaraq, nəsillərin yaddaşında xalqımızın tarixinin ən parlaq səhifələrindən biri kimi qalacağını çıxışlarında tez-tez vurğulayırdı. Cumhuriyyətin demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu, iqtisadiyyat, mədəniyyət, təhsil, səhiyyə və s. sahələrdə atdığı addımlar yarımçıq qalmadı, müstəqilliyini XX əsrin sonlarında yenidən bərpa edən

dövlətimiz varislik ənənələrini yaşatdı, inkişaf etdirdi. Biz azərbaycanlılar həqiqətən böyük dövlətçilik irsinin varisləri olduğumuzla fəxt etməliyik.

Qeyd etmək lazımdır ki, 1991-ci ildə yenidən əldə etdiyimiz müstəqillik xalqımızın ötən əsrin əvvəllərində yaşadığı şərəfli tarixin şüurlarda yaratdığı milli oyanışın, azadlıq eşqinin bəhrəsi idi. Həmin il avqustun 30-da Azərbaycanın müstəqilliyi haqqında bəyannamə, oktyabrın 18-də isə Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiya aktı qəbul olundu. Bununla da, Azərbaycan müstəqil, demokratik və dünyəvi bir dövlət kimi yenidən mövcudluğunu dünyaya bəyan etdi. Dövlət müstəqilliyimizi dünya ictimaiyyəti tanıdı və qəbul etdi. Həmin tarixi və möhtəşəm gündən artıq 20 ilədək bir müddət keçir. Bu müddət ərzində Azərbaycan bütün sahələrdə inkişafa, tərəqqiyə nail oldu. Amma əldə edilən nailiyyətlər, uğurlar asanlıqla başa gəlmədi. Firavan həyat, gözəl yaşayış, rifah halının yüksəlməsi elə-belə, özbaşına olmur. Azadlıq kimi, xoş gün-güzəran da qurbanlar bahasına, çətinliklə əldə olunur. Müstəqilliyimizin ilk illərində xalqımız, sözün həqiqi mənasında ağır, məşəqqətli günlər yaşadı. Onsuz da, 1988-ci ildən Ermənistanın Azərbaycana torpaq iddiası ilə başlamış olduğu münaqişə ölkəmizdə vəziyyəti son dərəcə ağırlaşdırmışdı. Ermənistandakı dədə-baba torpaqlarından vəhşicəsinə qovulmuş soydaşlarımız qaçqın və məcburi köçkün kimi Azərbaycana pənah gətirmişdi. Çadır düşərgələrinin sayı gündəngünə artırdı. Torpaqlarımızda müharibə gedirdi. Dağlıq Qarabağa daxil olan rayon və kəndlər, həmçinin ətrafdakı bölgələr erməni quldurları tərəfindən işğal olunmuşdu. Qarabağın dağlıq hissəsində Azərbaycan dövlətinin hakimiyyəti yox dərəcəsində idi. Bir tərəfdən müstəqilliyimizin başı üstünü almış real təhlükəni sovuşdurmaq, digər tərəfdən də erməni təcavüzündən xilas olmaq, torpaqlarımızı müdafiə etmək, ərazi bütövlüyümüzü qoruyub saxlamaq, işğal olunmuş torpaqlarımızı azad etmək. Xalqımız gücünü bu istiqamətlərdə tətbiq etməliydi. Dövlətçiliyimiz məhv olmaq təhlükəsi ilə üzləşdiyi bir zamanda respublikamızın o zamankı səriştəsiz və qətiyyətsiz rəhbərləri belə vacib tələklü vəzifələrin öhdəsindən gələ bilmədilər. Məhz buna görə də, torpaqlarımızın xeyli hissəsi itirildi, ölkədə kaos, anarxiya baş alıb getdi, vətəndaş müharibəsi təhlükəsi yarandı, qardaş qırğını başlandı. Dövlətçiliyimiz və müstəqilliyimiz təhlükə qarşısındaydı. İqtidar nümayəndələri başlarını itirmişdilər, nə edəcəklərini belə bilmirdilər. Ölkəni idarə etmək qabiliyyətində olmayan AXC-Müsavat rejimi də Heydər Əliyevin hakimiyyətə ikinci qayıdışını reallaşdırmışdı. Müdrik xalqımız isə təkidlə, israrla öz böyük oğlunun, dünya şöhrətli siyasətçi Heydər Əliyevin Bakıya gəlməsini tələb edirdi. Xalqımızın elitesini, ziyalıları, müxtəlif təbəqələri birləşdirən nümayəndə heyəti Naxçıvana getdi və bütün fəaliyyətini Azərbaycanın tərəqqisi və inkişafına həsr etmiş ulu öndər Heydər Əliyev bu çətin və çıxılmaz vəziyyətdə xalqın ona uzadılmış əlindən tutdu və ömrünün qalan hissəsini də bu yolda sərf edəcəyini bildirdi. Bu cür addımı yalnız dahi şəxsiyyətlər, xalqın xilaskarı olmaq missiyasını öz üzərinə götürmüş insanlar ata bilərdi. Heydər Əliyev məhz bu qəbildən olan insanlardan idi.

Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 9-da Bakıya gəldi və iyunun 15-də Ali Sovetin sədri seçildi. Bu, elə bir dövr idi ki, respublikamız həm xaricdən, həm də daxildən sarsıdıcı zərbələrə məruz qalırdı. Ordu hissələrinin siyasi oyunlara

qatılması, ölkədəki qeyri-sabit siyasi vəziyyətdən istifadə edən erməni quldurlarının yeni hücum əməliyyatları, qaçqın və məcburi köçkün ordusu, özbaşnalıq dövlətçiliyimizin sütunlarını laxlatmaqdaydı. Dünya şöhrətli siyasətçi, zəngin dövlətçilik ənənələrinə malik dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev bu dəfə də xalqın müdrikliyinə arxalandı, təhlükənin genişlənməsinə imkan vermədi və düzgün qərarları ilə Azərbaycan xalqını bəlalardan xilas etdi.

Ölkə daxilində ictimai-siyasi şərait bərpa olunduqca müstəqil respublikanın dövlət təsisatları yaradılmağa, qurulmağa başladı. 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq səsverməsi ilə ilk milli Konstitusiyamızın qəbulu ölkədə genişmiqyaslı hüquqi islahatların həyata keçirilməsinə böyük imkanlar yaratdı. Azərbaycanda hüquqi, demokratik dövlət quruculuğuna başlandı.

Məhz ulu öndərin qətiyyətli xarici və daxili siyasəti nəticəsində Azərbaycan artıq dünya miqyasında tanınıb, beynəlxalq təşkilatlarda öz layiqli yerini tutub, öz sözünü cəsarətlə demək qüdrətindədir. Ümumilli liderimizin məyyənləşdirdiyi düzgün siyasi xətt respublikada qısa vaxtda ordu quruculuğunu möhkəmləndirmiş, güclü, mütəşəkkil ordunun yaradılmasına gətirib çıxarmışdır. Torpaqlarımızın bir hissəsinin düşmən tapdağı altında olduğu belə çətin durumda ordu quruculuğuna böyük diqqət yetirilməsi daxili siyasətin daha bir uğuru deməkdir.

Böyük öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan üçün, xalqımız üçün gördüyü işləri sadalamaqla bitib tükənən deyil. Çünki, Azərbaycanın hər daşında, torpağında, quruculuq işlərində ulu öndərin əl izləri var, onun fəaliyyətinin uğurlu bəhrələrini hər yanda görmək mümkündür. O, bu gün sıralarımızda olmasa da, onun möhtəşəm işləri, əməlləri, misilsiz xidmətləri hamımıza bəllidir və gözümüz önündədir. Onun müqəddəs ruhu həmişə bizimlə olacaqdır. Bu gün hər bir azərbaycanlı fərəh hissi keçirir. Çünki, dövlətimizin idarəçilik sükanı başında ümumilli liderimiz Heydər Əliyevin yetirməsi, onun yaratdığı siyasi məktəbin davamçısı möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev durur. 2003-cü ildə keçirilən prezident seçkilərində xalqımız yekdilliklə İlham Əliyevə səs verdi. Hər bir azərbaycanlının prezidenti olacağını qətiyyətlə bildirən və ötən müddət ərzində sözünün ağası olduğunu əməli işi, genişmiqyaslı fəaliyyəti ilə bir daha sübut edən cənab İlham Əliyevə xalqımız yeni-yeni müvəffəqiyyətlərə, uğurlara nail olacaq, dövlətçiliyimizin inkişafı və möhkəmləndirilməsi istiqamətində mühüm göstəricilər əldə edəcəkdir.

II. Müstəqilliyimizin 20-ci ildönümü ilə əlaqədar keçiriləcək tədbirlər

Xalqımız keşməkeşli mübarizələr və qurbanlarla dolu tarixi bir yol keçmişdir. Bunların hamısının bir məqsədi, bir məramı olmuşdur: azadlıq, müstəqillik, xalq iradəsinin sərbəstliyi. XX əsrdə Azərbaycan xalqının ən böyük nailiyyəti də məhz müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradılmasıdır. Öz müstəqilliyini bərpa edən ölkəmiz artıq demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlətin möhkəm təməlini qoymuşdur. Ona görə də XX əsr xalqımızın yaddaşında dövlətçilik, müstəqillik, ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə əsri kimi qalacaqdır. Bu dövr ərzində nə qədər ağır və çətin sınaqlardan keçdik. XX yüzilliyin sonuna yaxın qarşılaşdığımız problemlər bəlkə də o sınaqların ən böyüyü, ən məsuliyyətli idi. Çünki burada söhbət ayrı-ayrı şəxslərin deyil, bütöv bir millətin taleyindən, azad və müstəqil yaşaya bilməsindən gedirdi. Son on ildə keçilən yol isə daha mürəkkəb olmuşdur. Ermənistan tərəfindən elan edilməmiş müharibə nəticəsində ərazimizin 20 faizinin işğal olunması, 1 milyona yaxın qaçqın və məcburi köçkünlər, işsizlər ordusu, ölkə daxilindəki qeyri-sabitlik, ayrı-ayrı şəxslərin tabeliyində olan silahlı dəstələr, ölkəni parçalamağa çalışan xarici və daxili düşmənlərin məkrli niyyətləri müstəqillik yolunda kövrək addımlarını atan gənc dövlətimizi hər an məhv olmaq təhlükəsi qarşısında qoyurdu. Müstəqilliyimizin ilk illərində 1991-1993-cü illərdə ölkəyə rəhbərlik etmiş naşı, səriştəsiz adamlar yaranmış böhranı daha da kəskinləşdirmiş, kənddən şəhərə axın güclənmiş, ziyalılarımızın xeyli hissəsi xarici ölkələrə üz tutmuşdular. Bu zaman xalq öz ümid-söykənəcəyini, taleyinin təminatını böyük şəxsiyyət, görkəmli ictimai-siyasi xadim, müdrik insan Heydər Əliyevdə gördü. Azərbaycanın siyasi gerçəkliklərini, dünənində, bugünkü həyatında və gələcək taleyində bu böyük şəxsiyyətin oynamış olduğu, hazırda və bundan sonra oynaya biləcəyi rolunu təhlil etsək, aydın olar ki, bu dövlət xadiminin, siyasətçinin, müdrik insanın xalqın rəsmi siyasi lideri kimi hakimiyyətə ikinci dəfə qayıdışı, sözün əsl mənasında, Azərbaycanın tarixi müqəddəratının reallıqlarından doğan obyektiv zərurət idi. Bu zərurət əhalinin əksəriyyətinin, onun doğma vətəninin düşmüş olduğu bəladan xilas etməyə qadir olan siyasətinə və tükənməz enerjisinə, dərin inamına əsaslanırdı. H.Əliyevə xalqın inamı, etibarı həqiqət üstündə yaranıb. Ona görə də bu gün hamı millət naminə çalışan, onun mənəviyyatında, iqtidadiyyatında intibah çırağı yandıran, dövlətimizin müstəqilliyini qoruyan ideya sahiblərinə güvənir, onların ardınca gedir. Belə bir gərgin və böhranlı vəziyyətdə Azərbaycan xalqı tərəddüd etmədən yeganə doğru yol seçdi və H. Əliyevin yenidən siyasətə qayıdışını, dövlət idarəçiliyi sükanının arxasına keçməyi tələb etdi.

Qeyd etdiyimiz kimi, 2011-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpa edilməsinin iyirminci ildönümü tamam olur. Bu illər ərzində demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlətin qurulması xalqımızın tarixi nailiyyətidir. Çünki, azadlığı, suverenliyi, müstəqil dövləti olmayan xalqın millətlər içərisində yaşamaq haqqı yoxdur. İyirmi illik inkişaf yolumuzun ən parlaq nəticəsi ondan ibarətdir ki, bu gün Azərbaycan, sözün əsl mənasında, artıq tam müstəqil ölkədir.

Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin 20 ildönümü münasibətilə respublikamızın hər yerində olduğu kimi, kitabxanalarda, lisey və gimnaziyalarda, ümumtəhsil məktəblərində, muzeylərdə və s. yerlərdə bir sıra silsilə tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Müstəqilliyimizlə bağlı ilk növbədə sərgi, kitab icmallarını, oxucu konfranslarını, inşa, şeir, rəsm müsabiqələrini, ədəbi-bədii kompozisiyaları və s. daxil etmək olar. İlk növbədə kitabxanalarda müstəqilliyimizin 20 ildönümü ilə bağlı sərginin tərtib olunması vacibdir. Sərgidə Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi ilə bağlı nəşr olunan kitabları, proşuraları, dövrü mətbuatda çap olunan qəzet və jurnalları nümayiş etdirmək olar. Sərgilərə müxtəlif başlıqlar vermək olar. Məsələn: “Müstəqillik yollarında”, “Ad günün mübarək, Azərbaycan!”, “Müstəqilliyimiz milli sərvətimizdir”, “18 oktyabr Dövlət Müstəqilliyi günüdür!”, “Ən böyük nailiyyətimiz əbədi müstəqilliyimizdir”, “Müstəqilliyimizin 20 ildönümü” və s. İndi isə “Müstəqilliyimiz milli sərvətimizdir”adlı sərginin sxemini nümunə üçün veririk:

1. Başlıq: **“Müstəqilliyimiz milli sərvətimizdir”**.
2. Azərbaycan Respublikasının üçrəngli bayrağı.
3. Müstəqilliyimizlə bağlı görkəmli insanların söylədikləri sitatlar:
4. Müstəqilliyimizlə bağlı nəşr olunmuş kitabların nümayişi.
 1. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyası. I cild.
 2. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyası II cild.
 3. Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində: müstəqilliyə aparan yollar.
 4. Azərbaycan Demokratik Respublikası Dövründə Ədəbiyyat.
 5. Müstəqil Dövlətimiz və Parlamentimiz.

5. Şeir parçası

Gəl, əziz bayram,
Görüşək yenə.
Gül-çiçək səpim
Qədəmlərinə.

Böyükdür adın,
Böyükdür şanın.
Sənsən bağbanı
Bu gülüstanın!

Sitatlar:

1. Müstəqil Azərbaycan dövləti günü-gündən möhkəmlənəcək, inkişaf edəcək və müstəqilliyini heç zaman əldən verməyəcək.
2. Tarix dəfələrlə sübut etmişdir ki, xalqın əvəzsiz milli sərvəti olan müstəqilliyin qorunması, onun əldə edilməsindən qat-qat ağır və mürəkkəb vəzifədir”.
3. Müstəqil Azərbaycan on ildir yaşayır və bundan sonra on illər də yaşayacaq, əbədiyyətə qədər yaşayacaqdır.

4. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.

Heydər Əliyev
Ümumilli lider

5. İyirmi illik inkişaf yolumuzun ən parlaq nəticəsi ondan ibarətdir ki, bu gün Azərbaycan sözün əsl mənasında, artıq tam müstəqil ölkədir.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

6. Bizim dövlətçilik tariximiz, dövlətçilik ənənələrimiz çox qədim və zəngindir. Ona görə də müstəqil dövlətimizi qurarkən biz dünya təcrübəsindən, ümumbəşəri dəyərlərdən bəhrələnməklə yanaşı öz dövlətçilik ənənələrimizə söykənmiş, ondan istifadə etmişik. Bu ənənələr bu gün Azərbaycanda yaşadılır, təkmilləşdirilir və inkişaf etdirilir.

Seyfəddin Qəndilov
Tarix elmləri doktoru,
professor

Müstəqilliklə bağlı kiçik yaşlı oxucular üçün Azərbaycan, Vətən, bayraqla bağlı yazıçı və şairlərin əsərlərindən ucadan oxular, səhərçiklər hazırlamaqla onların zövqünü oxşamış olarıq. Bununla əlaqədar İlyas Tapdıq və Oqtay Hüseynlinin “Sinifdən xaric oxu” kitabında verilmiş “Bayrağım” hekayəsi əsasında kiçikyaşlı oxucular üçün hazırlanmış səhərçiyi təqdim edirik:

Ata: Oğlum, bu gün hansı bayramı qeyd edirlər?

Oğul: Ata, bu gün Azərbaycanda böyük bayramdır. Xalqımız müstəqilliyimizin 20 yaşını qeyd edir.

Ata: Doğrudan da möhtəşəm bir bayramdır. Bu bayram münasibətilə sənə nə hədiyyə alım, oğlum?

Oğul: Ata, mənə aylı-ulduzlu, üçrəngli bayraq al. Harda asılmış bir bayraq görsəm, dayanıb ona baxıram, onun sağa-sola dalğalanması, ay-ulduzu o qədər xoşuma gəlir ki, tamaşasından doymuram. Sən mənə bayraq alsan, yatağımın baş tərəfindən asaram. Hər səhər qalxar, bayrağı öpərəm “Sevgili bayrağım, arzum budur ki, böyüyüm əsgər olum, səni qaldırıb şanlı Vətənimizin namusunu xain düşmənlərdən azad edim”.

Ata: Oğlum, bayrağı bu qədər nə üçün sevirsen?

Oğul: Çünki bu bayraq xain düşmənlərin xəyanətini, islam, türk paxıllarını mənə xatırladır. Bu bayrağı qaldırıb onları məğlub etmək istərəm. Vətənə olan məhəbbətimi bununla isbat etmək istərəm.

Ata: Çox sağ ol oğlum, sən vətənə layiqli bir əsgər olacaqsan.

Müstəqilliyimizin 20 ildönümü münasibətilə orta və böyük yaş qrup oxucular arasında söhbətin keçirilməsi məqsədəuyğun olardı. Kitabxanaçı söhbətə belə başlaya bilər.

“Bildiyiniz kimi, ötən əsrin səksəninci illərin sonunda sovet imperiyası dağılmaq təhlükəsi ilə üzləşmişdi. Ölkə iqtisadi cəhətdən çökmüşdü. Milli respublikalarda azadlıq və müstəqillik hərəkatı baş qaldırmışdı. Xalqların azadlıq mübarizəsini dinc yolla nizamlaya bilməyən SSRİ rəhbərliyi silahdan istifadə

etməyə məcbur olmuşdu. 1986-cı ildə Qazaxstanda, 1989-cu ildə isə Gürcüstanda xalq hərəkatı silah gücünə yatırılmışdı. Çoxlu insan məhv edilmiş, ondan qat-qat çoxu zindanlara salınmış, işgəncələrə məruz qalmışdı. Lakin xalqların azadlıq arzusu sönməmişdi...

Əziz uşaqlar, 1988-ci ildən başlayaraq soydaşlarımızın indiki Ermənistan ərazisindəki dədə-baba torpaqlarından kütləvi surətdə qovulması respublikamızda ciddi narahatlıq yaratmışdı. Düşmənlərimizin Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ ərazisini Ermənistana birləşdirmək cəhdləri bu narahatlığı daha da artırmışdı. Bütün bunlar həm də Azərbaycanda xalq hərəkatının güclənməsinə səbəb olmuşdu. Sovet rəhbərliyi isə ermənilərin xalqımıza və ərazi bütövlüyümüzə qarşı yönəlmiş qanunsuz əməllərinin qarşısını almaq istəmədi. Bu, azadlıq hərəkatının daha da coşmasına gətirib çıxardı. İmperiya rəhbərliyi Azərbaycanda xalq hərəkatının güclənməsindən qorxuya düşdü. Buna görə də 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə paytaxtımıza qoşun yeridildi və əhali gülləboran edildi. 20 Yanvar faciəsindən sonra xalqımız azadlığa gedən yoldan dönməyəcəyini bəyan etdi.

1991-ci ilin avqustunda sovet rəhbərliyində baş verən qiyam parçalanmaqda olan imperiyanı zor gücünə “sağlamlaşdırmaq”, SSRİ-ni yenidən dirçəltmək məqsədi güdüdü. Lakin bu istəyin əksinə olaraq qiyam əslində imperiyanın dağılmasını daha da sürətləndirdi. Beləki, məhz həmin çevriliş cəhdindən 2-3 ay sonra bir sıra respublikalar müstəqilliklərini dünyaya bəyan etdilər, sovet rəhbərliyi isə bunun qarşısını ala bilmədi. 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan eyni əsrdə ikinci dəfə öz müstəqilliyini, Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin varisi olduğunu elan etdi...

Beləliklə, əziz uşaqlar bu gün biz sizinlə birlikdə Müstəqilliyimizin 20 ildönümünü qeyd edirik. Gəlin bir daha söyləyək: **“Ad günün mübarək, Azərbaycan!”**

Uşaq kitabxanalarında keçirilən tədbirlərdən biri də sual-cavab gecələri, oxucular arasında bilik yarışmalarıdır. Bu tədbirlər oxucuların mövzu ilə əlaqədar biliklərini üzə çıxardır, bilmədiklərini isə öyrədir. Bu baxımdan müstəqilliyimizin 20-ci ildönümü ilə əlaqədar oxucular arasında bilik yarışması keçirmək yerinə düşər. Kitabxanaçı əvvəlcə bilik yarışmasının keçiriləcəyi vaxtı müəyyənləşdirir və bu barədə oxuculara elan edir. Bilik yarışmasının keçirilməsi üçün kitabxanaçılara kömək məqsədilə sualları və cavabları təqdim edirik:

1. 18 oktyabr ölkəmizdə hansı gün kimi qeyd olunur?

Cavab: 18 oktyabr ölkəmizdə müstəqillik günü kimi qeyd olunur.

2. Müstəqil Azərbaycan Dövləti nə vaxt yaradılmışdır?

Cavab: Müstəqil Azərbaycan dövləti ilk dəfə 1918-ci il mayın 28-də yaradılmışdır.

3. Müstəqil Azərbaycan dövləti neçə ay yaşadı?

Cavab: Müstəqil Azərbaycan dövləti təəssüf ki, cəmi 23 ay yaşadı.

4. Müstəqillik deyəndə nəyi başa düşürsünüz?

Cavab: Müstəqillik deyəndə azadlıq, müstəqillik, suverenlik başa düşülür.

5. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin Dövlət Rəmzləri hansılardır?

Cavab: Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin əsas dövlət atributları-Dövlət

bayrağı, Dövlət gerbi, Dövlət himni və Dövlət möhürüdür.

6. Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağı nəyin rəmzidir?

Cavab: Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağı Azərbaycan dövlətinin suverenliyinin rəmzidir.

7. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağının üzərində hansı təsvirlər vardır?

Cavab: Bayrağın ortasında ağ rəngli aypara və səkkizguşəli ulduz vardır.

8. Bayrağın üzərində hansı rənglər var və bu rənglər nəyi ifadə edir?

Cavab: Azərbaycan bayrağının yuxarı hissəsində göy zolaq, aşağı hissəsində yaşıl zolaq, orta hissəsində isə qırmızı zolaq vardır.

Bu rənglər ayrı-ayrılıqda hər biri bir mənə ifadə edir.

Mavi rəng-Azərbaycan xalqının türk mənşəli olmasını, türkçülük ideyası ilə bağlıdır.

Qırmızı rəng-müasir cəmiyyət qurmaq, demokratiyanı inkişaf etdirmək, bir sözlə müasirləşməni ifadə edir.

Yaşıl rəng-islam sivilizasiyasına, islam dininə mənsubluğu ifadə edir.

9. Azərbaycan Dövlət Himninin musiqisi və sözləri kimə aiddir?

Cavab: Azərbaycan Dövlət Himninin musiqisi Üzeyir Hacıbəyov, sözləri Əhməd Cavad aiddir.

10. Dövlət bayrağı günü nə vaxtdan elan olunub?

Cavab: 9 noyabr 2010-cu il.

Bilik yarışmasında bütün suallara düzgün cavab verən oxucular kitabxana müdiriyyəti tərəfindən mükafatlandırılır.

Kitabxanada mövzu ilə bağlı inşa, rəsm müsabiqəsi keçirmək olar və bu tədbirlər oxucular üçün maraqlı olar. Belə ki, kitabxanaçı müsabiqələrin keçirilməsi ilə bağlı elanı kitabxananın divarından asır və oxucuların işlərinin toplanmasına, seçilməsinə 1 ay vaxt ayırır. Bu müddət ərzində verilənlər içərisində ən yaxşı inşa, rəsm müəyyən olunur. Həmin oxucular müsabiqənin qalibi elan olunur və müxtəlif hədiyyələrlə mükafatlandırılırlar. Müsabiqəni “**Xoşbəxt həyat qururuq**” başlığı ilə adlandırmaq olar.

Şeir müsabiqəsinin keçirilməsi də təqdirəlayiq olardı. Şeir müsabiqəsi uşaqların ən çox sevdiyi tədbirlərdən biridir. Çünki, uşaqlar belə tədbirlərdə özlərinin şeir demək bacarıqlarını nümayiş etdirirlər. Bu tədbir yaxşı olardı ki, yuxarı yaş qrup oxucular arasında keçirilsin.

Kitabxanalarda keçirilən silsilə tədbirlərdən biri də kitab icmalındır. Kitab icmalının keçirilməsində məqsədimiz oxucular arasında müstəqilliyimizlə bağlı nəşr olunan bir çox kitabların icmalını keçirməkdir. Məsələn, belə kitabların bir neçəsini misal gətirmək olar.

Orta yaş qrup oxucular üçün müəllifi Rəhman Bədəlov olan “Demokratiya nədir”adlı kitabın icmalını keçirmək daha yaxşı olar. Bu kitabın XXI əsrdə Azərbaycan vətəndaşına ən böyük töhvədir Çünki, indiki vaxtda uşaqlara bir çox suallar ünvanlana bilər. Məsələn: “Demokratiya nədir və demokratiya deyəndə nəyi başa düşürsünüz?” Bu kitabda Demokratiya nədir? sualına bir çox cavablar tapmaq olar. Məsələn, demokratiya deyəndə, azad adamlar cəmiyyəti, azadlığı seçmiş insanların toplumu nəzərdə tutulur. Onda belə bir sual meydana çıxır ki, bəs

“Azadlıq nədir?” “Azadlıq” deyəndə azadlıq, güclülük, möhkəmlik, öz sözünü azad, sərbəst söyləmək başa düşülür. Kitabda azadlığa, demokratiyaya aid sitatlar geniş yer almışdır. Bunlardan bəzilərinə xüsusilə qeyd etmək istəyirik:

1. Demokratiya Hakimiyyətin xalqa məxsus dövlət quruluşu; bu zaman xalq öz iradəsini seçdiyi şəxslərlə ifadə edir.
2. Azadlıqsız demokratiya yoxdur. Demokratiya olanda, hərə öz sözünü deyə bilər.
3. O yerdə ki, hərə özünü düşünür, heç kəs qazanmır-hamı itirir.
4. Demokratiya maarifsiz yaşaya bilməz;
5. Demokratiya düşüncəli və namuslu hakimlərsiz davrana bilməz;
6. Azad cəmiyyətdə istedad sahibi olan insanların “var-dövlət, soy və başqa təsadüflərdən; asılı olmayaraq, təhsil almaq imkanı qalmalıdır;
7. Yoxsulların uşaqları ümumi hesabdən təhsil almalıdır.

Həmçinin kitabda Azərbaycanın məşhur publisisti, görkəmli ictimai xadimi Əhməd bəy Ağaoğlu haqqında da məlumat verilir. Bildiyiniz kimi, Əhməd bəy Ağaoğlu Azərbaycanda, Fransada, Rusiyada, Türkiyədə və başqa ölkələrdə fəaliyyət göstərərək, çağdaş dəyərlər, maarif və tərəqqi, ədalətli və demokratik quruluş carçısı olub. Azərbaycan Demokratik Cumhuriyyəti yaradıldıqdan sonra Əhməd bəy bütün enerjisi ilə onun tanınma və təbliğinə qoşulub. Əhməd bəy Ağaoğlu Azərbaycanda da demokratik quruluşun yaradılacağına inandığından, bütün ömrünü bu işə sərf edib, çağdaş dəyərlərə tapınaraq vətəndaşlıq örnəyi verib. Sonda qeyd etmək istəyirik ki, bu kitab oxucuların ən çox maraq göstərdiyi və oxuduğu bir kitabdır. Çünki, azad, suveren, müstəqil dövlətin hər bir vətəndaşı bunları bilməlidir.

Yuxarı yaş qrup oxucular üçün redaktoru Murtuz Ələsgərov olan “Müstəqil Dövlətimiz və Parlamentimiz”, Ramiz Mehdiyevin “XXI əsrdə Milli Dövlətçilik”, Dilarə Seyidzadənin “Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində: Müstəqilliyə aparan yollar” və iki cildli “Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyası” adlı kitabların icmalını keçirmək olar.

Ən əvvəl “Müstəqil Dövlətimiz və Parlamentimiz” adlı kitabın birinci səhifəsində yer alan Azərbaycan Respublikasının ulu öndəri Heydər Əliyevin fərmanına nəzər salmaq.

Bildiyiniz kimi, bu il Azərbaycan xalqının həyatında əlamətdar tarixi hadisənin-Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpa edilməsinin 20 ili tamam olur. 1991-ci il oktyabrın 18-də “Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi haqqında” Konstitusiyaya Aktının qəbul edilməsi ilə Azərbaycan tarixinin yeni bir dövrü müstəqil inkişaf dövrü başlandı.

Azərbaycan Respublikasının öz dövlət müstəqilliyini əldə etməsi keçmiş SSRİ-də və bütün dünyada 80-ci illərin ortalarından başlayaraq gedən ictimai-siyasi proseslərin labüd nəticəsi idi. Bu obyektiv tarixi gerçəklik SSRİ-nin dağılmasına, Kommunist Partiyasının tarix səhnəsindən çəkilməsinə və nəticə etibarilə müttəfiq respublikaların hər birinin müstəqil dövlətə çevrilməsinə gətirib çıxardı. Bunun ardınca yeni müstəqil dövlətlərin, eləcə də Azərbaycan Respublikasının dünya ölkələri, müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən tanınması beynəlxalq normalarının qanuni təzahürü oldu.

Tarix dəfələrlə sübut etmişdir ki, xalqın əvəzsiz milli sərvəti olan müstəqilliyin qorunması onun əldə edilməsindən qat-qat ağır və mürəkkəb vəzifədir. Müstəqillik yoluna qədəm qoymuş Azərbaycan Respublikasının da qarşısında yeni tarixi inkişaf mərhələsində dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət qurulması, ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi, Dağlıq Qarabağ probleminin milli maraqlara uyğun həlli, əhalinin təhlükəsizliyinin və rifahının təmin edilməsi kimi taleyüklü, mühüm tarixi vəzifələr dururdu. Bütün bunlar ardıcıl, məqsədyönlü, düşünülmüş daxili və xarici siyasət kursunun hazırlanıb həyata keçirilməsini və bu məqsədlə ölkənin intellektual və sosial-iqtisadi potensialından, ictimai-siyasi qüvvələrindən səmərəli istifadə olunmasını tələb edirdi.

Beləliklə, kitabda bir çox fərmanlarla yanaşı, Heydər Əliyevin sitatları da yer almışdır.

İcmalını keçirəcəyimiz ikinci kitab “XXI əsrdə milli dövlətçilik” adlı kitabdır. Kitabın əsas mövzu və qayəsini dövlətçiliyin müasir mərhələdə inkişaf problemləri təşkil edir. Cəmiyyətdə mövcud olan mürəkkəb siyasi və sosial problemlər, iqtidar-müxalifət münasibətlərinin təhlili, demokratik inkişaf yoluna qədəm qoyan dövlətin qarşısında duran aktual məsələlər kitabda öz əksini tapmışdır.

Kitabda araşdırılan problemlər içərisində 2002-ci ilin 24 avqustunda Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına edilən dəyişikliklər, XX əsrin sonu-XXI əsrin əvvəllərində yeni dünya nizamı, milli ideya, ölkənin demokratik inkişafı, müxalifətlə əlaqədar olan və bu gün Azərbaycan cəmiyyətini düşündürən çox mühüm məsələlər vardır.

Kitab filosof, tarixçi alim, politoloqlar, habelə yenidən müstəqillik qazandığımız dövrdən indiyədək respublikamızda baş vermiş ən mühüm ictimai-siyasi hadisələr barədə geniş və obyektiv məlumat almaq istəyən hər bir oxucu üçün nəzərdə tutulmuşdur.

“Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyası” adlanan üçüncü kitabın işıq üzü görməsi müstəqil Azərbaycan Respublikasının həyatında mühüm hadisədir. Ensiklopediya Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti tarixinin bütün sahələrini əhatə edən ilk fundamental elmi soraq əsəridir.

İki cilddən ibarət olan Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyasının səhifələrində Azərbaycan xalqının istiqlal mübarizəsi və ictimai fikir tarixinin ən mühüm məqamlarını, azadlıq hərəkatının görkəmli nümayəndələrinin həyat və fəaliyyətini, Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətini doğuran tarixi şəraiti, Cumhuriyyət xadimlərinin həyat və mübarizəsini, Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirilən kütləvi soyqırımlarını, Qafqaz İslam Ordusunun xilaskarlıq əməliyyatlarını, böyük dövlətlərin və qonşu ölkələrin Azərbaycanla bağlı qəsbkarlıq planlarını, Cumhuriyyət parlamenti və Hökumətinin fəaliyyətini, dövlət quruculuğu, xarici siyasət, ordu quruculuğu və ölkənin ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəni, ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni-maarif həyatını, xarici dövlətlərdəki Azərbaycan diplomatik nümayəndəliklərinin fəaliyyətini, habelə Cumhuriyyətin süqutundan sonra istiqlal ideallarını yaşadan milli hərəkat, siyasi mühacirət və s. məsələləri işıqlandıran 1500-ə qədər termin-məqalə verilir.

Kitabxanada keçiriləcək tədbirlərin ən maraqlısı ədəbi-bədii gecədir. Ədəbi-bədii gecə əsasən iki hissədən ibarət olur. Birinci hissədə tədbirdə iştirak edən qonaqların çıxış və məruzələri dinlənir. İkinci hissədə isə Müstəqilliyimizlə bağlı bir çox vidolentlər, müxtəlif slaydlar nümayiş olunur. Həmçinin tədbirin bədii hissəsində müxtəlif şeir, və musiqilər də səslənir. Qeyd etdiyimiz kimi, tədbir bir çox başlıqlar altında keçirilə bilər. İndi isə **“Ən böyük nailiyyətimiz əbədi müstəqilliyimizdir”** adlı ssenarini sizə təqdim edirik. Tədbir Azərbaycanın Dövlət himni ilə başlayır. Səhnəyə üçrəngli Azərbaycan bayrağı gətirilir. Səhnə bayram əhval-ruhiyyəsi ilə bəzədilir. Bir çox sitatlar səhnənin divarından asılır. Məsələn: “Müstəqilliyimiz əbədidir”, İnsanlara hüriyyət, millətlərə istiqlal”, “Haqq verilməz, alınar!”,”Bir daha yüksələn bayraq, bir daha enməz” və s. Tədbir xalq artisti Rəşid Behbudovun ifasında “Azərbaycan” mahnısı ilə başlanır. Aparıcılar tədbiri davam etdirir.

I aparıcı:

Oxu, dodağım mənim!!!
Alış ocağım mənim!!!
İstiqlal havasını,
xoşbəxtlik nəğməsini
Ürəkdə yanan işıq,
damarda qan oxusun!
Ölməz Əhməd Cavadın
“Azərbaycan” şeirini
Ölməz Səməd Vurğunun
“Azərbaycan” şeirini
Azərbaycan oxusun!!!
Azərbaycan oxusun!!!

Əziz və hörmətli qonaqlar! Hamınızı bu əziz bayramda xoş gördük. Bildiyiniz kimi, xalqımız keşməkeşli mübarizələr dolu tarixi bir yol keçmişdir. Bunların hamısının bir məqsədi, bir məramı olmuşdur: azadlıq, müstəqillik. XX əsrdə Azərbaycan xalqının ən böyük nailiyyəti də məhz müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradılmasıdır. Öz müstəqilliyini bərpa edən ölkəmiz artıq demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlətin möhkəm təməlini qoymuşdur. Ona görə də XX əsr xalqımızın yaddaşında dövlətçilik, müstəqillik ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə əsri kimi qalacaqdır. Bu dövr ərzində nə qədər ağır sınaqlardan keçdik. XX yüzilliyin sonuna yaxın qarşılaşdığımız problemlər bəlkə də o sınaqların ən məsuliyyətli idi. Çünki, burada söhbət ayrı-ayrı şəxslərin deyil, bütöv bir millətin taleyindən, azad və müstəqil yaşaya bilməsindən gedirdi.

II aparıcı:

Ermənistan tərəfindən elan edilməmiş müharibə nəticəsində ərazimizin 20 faizinin işğal olunması, bir milyona yaxın qaçqın və məcburi köçkünlər, işsizlər ordusu, ölkə daxilindəki qeyri sabitlik, ayrı-ayrı şəxslərin tabeliyində olan silahlı dəstələr, ölkəni parçalamağa çalışan xarici və daxili düşmənlərin məkrli

niyyətləri müstəqillik yolunda kövrək addımlarını atan gənc
dövlətimizi hər an məhv olmaq təhlükəsi qarşısında qoyurdu.

*(Səhnəyə oxucular daxil olur. Onlar Məmməd Arazın “Bizi Vətən çağırır” adlı
şeirini söyləyirlər.)*

I oxucu: İndi bizim ölümlə,
Çarpışan çağımızdı.
Ölümün boğazından,
Yapışan çağımızdı.
Ölümlə tərcümansız
Danışan çağımızdı.
Qılınc qap, Vətən oğlu,
Bizi Vətən çağırır!
Bu, ölüm qan yoludur,
Ölümdən, qandan keçir.
Bir qolu da qıvrılıb
Azərbaycandan keçir.
Dövrən bizdən bacalır,
Şöhrət bizdən yan keçir.
Qılınc qap, Vətən oğlu,
Bizi Vətən çağırır!

II oxucu: Bu yolda əyilənə:
“Ölüm haqdı”, deyirik.
Əbədi məzarımız
Bu torpaqdı, deyirik.
Vətən göyü dəyişməz
Göy bayraqdı, deyirik.
Qılınc qap, Vətən oğlu,
Bizi Vətən çağırır!
Bu, səhra məhkəməsi,
Bu, onun qərarıdır:
“Bircə addım arxada
Son ümid divarıdır!”
Bu yurdda yaşamağa
Haqqı yox, fəraridir!”
Qılınc qap, Vətən oğlu,
Bizi Vətən çağırır!

III oxucu: Gücünə qəzəbini,
Zəhmini də qata bil,
Düşmənin marağında
Pələng kimi yata bil.
Bu dağları baba bil,

Bu daşları ata bil!
Qılınc qap, Vətən oğlu,
Bizi Vətən çağırır!
Bizi Vətən çağırır!!!

I aparıcı:

Ulu xaqımızın böyük dövlətçilik ənənələri olmuşdur. Bizim eradan əvvəl Manna, Midiya, Atropatena kimi qədim antik azəri dövlətləri xalqımızın sivilizasiya tarixindəki şöhrətindən xoş müjdələr verir. Sonrakı dövrlərdə Xürrəmilər, Ağqoyunlu, Qaraqoyunlu, Şirvanşahlar, Səfəvilər dövlətləri, onların xalq və millət yolundakı mübarizəsi bizim eranın müəyyən dövrlərində, xüsusilə orta əsrlər tariximizdə silinməz izlər buraxmışdır. Təkcə Səfəvilər dövlətinin ərazisi 1 milyon 200 min kvadrat kilometr olmuşdur. Bu gün bizlərə çatan hazırkı Azərbaycan ərazisi isə 86, 6 min kvadrat kilometrdir. Onun da 20 faizi işğal altındadır. Bu fakt göstərir ki, son yüzilliklər ərzində Azərbaycanın başı nə qədər müsibətlər çəkmişdir. Xain qonşu dövlətlər tərəfindən onun torpaqları zaman-zaman parça parça edilərək zorla zəbt olunmuş, müstəqil dövlətçiliyi, öz iradəsini ifadə etmək haqqı qəddarlıqla əlindən alınmışdır. Lakin aparılan qanlı təcavüzlər, müharibə və münafişlər xalqımızın yaşamaq əzmini sındıra bilməmişdir. Və nəhayət ki, yüz illər boyunca yaşamaq hüququ əlindən alınmış xalqımız 20 il öncə yəni 18 oktyabr, 1991-ci ildə “Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında” Konstitusiyaya Aktının qəbulu ilə Azərbaycanın müstəqilliyini bəyan etdi.

II aparıcı:

Bu, xalqın iradəsinin gerçəkləşməsi, bir millətin öz müqəddəratını həll etmək haqqının özünə qaytarılması, milli varlığının təsdiqi idi. İndi müstəqilliyimizin siyasi və iqtisadi sütunları getdikcə möhkəmlənir. Xalqın öz dövlətçiliyi sarıdan heç bir narahatçılığı yoxdur. Müstəqilliyin taleyini müəyyənləşdirən əsas amillər qorunub saxlanır, inkişaf etdirilir. Xalqımızın Qurtuluş mübarizəsinə başçılıq edən dahi dövlət xadimi Heydər Əliyevin gecəli-gündüzlü yorulmaz səyləri nəticəsində həm Azərbaycanımızın daxili, həm də xarici siyasətində əsaslı dönüş yaranmışdır. İndi müstəqil dövlətimizi dünyanın hər yerində tanıyırlar. Xalqımızın dahi oğlu Heydər Əliyevə dünyanın böyük siyasət adamları da dərin hörmət bəsləyirlər. Dünyanın bir çox dövlətlərinin paytaxtlarında beynəlxalq təşkilatların binaları qarşısında Üçrəngli dövlət bayrağımız əzəmətlə dalğalanır. Bu bayraq həm də tarixi Azərbaycan torpaqlarında yaşayan həmvətənlərimizin, bütün dünya azərbaycanlılarının həmrəylik və birlik bayrağıdır. 40 milyonluq böyük Azərbaycan xalqı indi bu bayraq altında birləşir. İstiqlal döyüşlərində şəhid olmuş qəhrəman Vətən övladlarının qanı bahasına qazanılmış azadlığımızın,

müstəqilliyimizin müqəddəs simvolu olan Üçrəngli, ay-ulduzlu bayrağımız altında!

(Oxucu Ənməd Cavadın Milli Bayrağımıza adlı şeirini söyləyir).

Türküstan elləri öpüb alınını,
Söyləyir dərdini sənə, bayrağım!
Üç rəngin əksini Quzğun dənizdən
Ərməğan yolla sən yara, bayrağım!

Gedərkən Turana, çıxdın qarşıma.
Kölgən dövlət quşu, qondu başıma.
İzin ver gözümdə coşan yaşıma,
Dinlətsin dərdini aha, bayrağım.

Qəli xan soyundan aldığı rəngi,
Qocamış il xanla müsəlman bəyi.
Elxanın övladı dinin dirəyi,
Gətirdin könlümə səfa, bayrağım.

Köksümdə tufanlar gəldim irəli,
Öpdüm kölgən düşən mübarək yeri.
Allahın ulduzu, o gözəl pəri
Sığınmış qoynunda aya, bayrağım!

(Sonda oxucular Üçrəngli Azərbaycan Bayrağını səhnəyə gətirirlər.)

S O N

Ədəbiyyat siyahısı:

Kitablar:

1. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyası II cildə. Icild.- B.: “Lider nəşriyyatı”, 2004.- 440 s.
2. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Ensiklopediyası. İki cildə. II cild.- B.: “Lider nəşriyyatı”, 2005.- 472 s.
3. Bayramoğlu A. Azərbaycan Demokratik Respublikası dövründə ədəbiyyat. B.: Elm, 2003.- 276 s.
4. Bədəlov.R. Demokratiya haqqında üç dərs. Tutu Uşaq Mədəniyyət Mərkəzi, B.: 1999.- 12 s.
5. Heydər Əliyev. Müstəqilliyimiz əbədidir: Çoxcildliyin X-XXVIII cildlərinin köməkçi göstəricisi/ Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi. M.F. Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası; B.: M.F.Axundov ad. Milli Kitabxana, 2010.- 509 s.
6. Quliyeva. N. M. Müstəqillik illəri Azərbaycan ailəsi.- B.: Elm, 2006.- 93 s.
7. Mehdiyev.R. XXI əsrdə milli dövlətçilik. B.: “XXI”-Yeni Nəşrlər evi, 2003.- 248 s.
8. Mirələmov. H. F.Amalın işığında: Publisistik düşüncələr, portret cizgiləri, müsahibələr.- B.: Azərbaycan, 2002.- 272 s.
9. Mirzəyev. R. Heydər Əliyev və Müstəqil Azərbaycan Dövlətinin yeni neft strategiyası=Heydar Aliyev and new oil strategy of independent Azerbaijan/ R. Mirzəyev ; red. S. Nəzərli ; tərc.ed R. İsayev ; rəs. R. Bağirov. – B.: Göytürk, 1999.- 89 s.
10. Müstəqilliyimizin memarı I kitab.- B.: Yazıçı, 2010.- 296 s.
11. Müstəqillik yolunda yanan işıqlar/ red. F. Məhəmmədoğlu, tərt.ed. R. Seyidov.- B.: Təhsil, 2004.- 342 s.
12. Nadirov. A. Müstəqil Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişaf məsələləri.- B. : Elm, 2001. - 452 s
13. Seyidzadə. D. Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində. Müstəqilliyə aparan yollar.- B.: 2004.- 348 s.

Dövrü mətbuatda:

1. 18 Oktyabr Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi Günüdür // Elli.- 2010.- № 10.- S.14-15.
2. Arif.Q. Müstəqilliyi qoruyub saxlamaq onu qazanmaqdan qat-qat çətindir / Q. Arif // Xalq qəzeti.- 2007.- 31 may.- S.6.
3. Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində, ölkədə sabitliyin qorunmasında milli təhlükəsizlik orqanlarının böyük rolu var: Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin Heydər Əliyev adına Akademiyasına Döyüş Bayrağının təqdim olunması mərasimində Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş

- Komandan İlham Əliyevin nitqi // Xalq qəzeti.- 2006.- 28 mart.- S.1-2.
4. Çıraqov. N. Müstəqilliyimiz milli sərvətimizdir : 18 oktyabr Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi Günüdür / N. Çıraqov // Respublika.- 2010.- 20 oktyabr.- № 228.- S.2.
 5. Əliyev. Q. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi, qurucu və xilaskar Heydər Əliyev / Q. Əliyev // Azad Azərbaycan.- 2007.- 12 dekabr.- S.3.
 6. Əliyeva. İ. Müstəqillik tariximizin şərəfli səhifəsi : 20 Yanvar - 20 il / İ. Əliyeva // Azərbaycan.- 2010.- 20 yanvar.- № 14.- S.4.
 7. Əsgərov. A. Heydər Əliyev zəkası müstəqilliyimizin qarantı oldu : 15 iyun qurtuluş günüdür / A. Əsgərov // Xalq qəzeti.- 2006.- 11 iyun.- S.3.
 8. Əsgərov. Z. Dövlət müstəqilliyimizin etibarlı qarantı / Z. Əsgərov // Azərbaycan.- 2006.- 24 dekabr.- S.5
 9. Əsədov. S. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır / S. Əsədov // Xalq qəzeti.- 2007.- 11 noyabr.- S.3.
 10. Heydərov. F. Heydər Əliyevin şah əsəri - Müstəqil Azərbaycan / F. Heydərov // Azərbaycan.- 2007.- 3 may.- S.5.
 11. İbrahimov. A. Müstəqil dövlətimiz Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqına ən böyük töhfəsidir / A. İbrahimov // Respublika.- 2007.- 9 dekabr.- S.4.
 12. Qurbanlı. D. Müstəqil Azərbaycan ulu öndərin şah əsəridir : Heydər Əliyev / D. Qurbanlı // Azad Azərbaycan.- 2007.- 12 dekabr.- S.5.
 13. Maqsudov. A. Tariximizin şərəf salnaməsi : 18 oktyabr Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi Günüdür / A. Maqsudov // Respublika.- 2010.- 17 oktyabr. -№ 226.- S.3.
 14. Mehdiyev. R. Heydər Əliyevin banisi olduğu müstəqil Azərbaycan dövləti Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında daha da möhkəmləndi və inkişaf etdi / R. Mehdiyev // Azərbaycan.- 2007.- 12 oktyabr.- S.4-5.
 15. Müstəqillik böyük nemətdir : 18 oktyabr - Müstəqillik günü // Tumurcuq.- 2007.- oktyabr.- № 7.- S.3.
 16. Müstəqilliyin Heydər Əliyev yolu // Azərbaycan.- 2006.- 24 iyun.- S.6.
 17. Müstəqil Azərbaycan yaşadıqca, ulu öndər Heydər Əliyev də ürəklərdə yaşayacaqdır : Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etmişdir // Azərbaycan.- 2010.- 14 dekabr.- № 274.- S.1.
 18. Nəsimov. E. Heydər Əliyev - müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi / E. Nəsimov // Xalq qəzeti.- 2007.- 6 iyul.- S.3.
 19. Orucov. M. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini əbədiləşdirən lider : 15 iyun – Qurtuluş Günü / M. Orucov // Xalq qəzeti.- 2006.- 14 iyun.- S.5.
 20. Sadıqov. B. Müstəqil Azərbaycanın inkişaf yolu : Heydər Əliyev irsinin dəyərli tədqiqatı və konseptual şərhli / B. Sadıqov // Azərbaycan.- 2007.- 22 fevral. - S.2.
 21. Səfərov. S. Müstəqil Azərbaycan Respublikası Heydər Əliyevin əsəridir / S. Səfərov // Xalq qəzeti.- 2007.- 10 may.- S.9.

Tərtib edən: Könül Səmədzadə – F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası
elmi-metodika şöbəsinin baş kitabxanaçısı

Redaktor: F zur  Quliyeva – F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının
direktoru